

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XX.

V Celovcu, 19. septembra 1901.

Štev. 38.

Pravica, kje si?

II.

Na Kranjskem se gledé slovenskega uradovanja pri sodnijah v obče pravilno postopa. Semtertje se vendar najde kakšen nemčur ali štreber, ki se včasih drzne prezirati slovenščino. Ali to ni takega pomena. Skrbi se za to, da ostanejo takšni slučaji le izjeme, in dotičniki se s takimi poskusi ponajvečkrat osmešijo sami sebe. Bolj pomilovanja vredno je, da se nekateri mlajši uradniki, dasi rodod Slovencev in udje različnih narodnih društev, — kakor slišimo — ne poprijemajo svojega materinega jezika v uradu z ono ljubeznijo, katero bi pričakovali, in da pogrešamo pri njih ono navdušenost in neustrašenost, kateri ste od nekdanj odlikovali starejše njihove tovariše, približajoče se zdaj že koncu službenih let. — Na Štajerskem vladajo nam bolj slični, to se pravi, precej jednako žalostni odnošaji. Skrb za slovensko uradovanje je tam popolnoma prepuščena slovenskim odvetnikom in notarjem, katerih je precejšnje, a vendar še nezadostno število. Da bi teh ne bilo, izginil bi tam kmalu zadnji sled slovenščine po uradih.

Neznatno je število slovenskih sodnikov na Spodnjem Štajerskem, ki imajo srce in pogum, uradovati v jeziku ljudstva, in še to številce se krči leto za letom, odkar zalagajo iz zloglasnega slovenskega kurza v Gradcu štajerske Slovence z uradniki, ki se sami ne smatrajo toliko kot sodnike, kolikor se čutijo kot pionirje ponemčevanja. — Vendar prestopimo na domača koroška tla! Tu gre večinoma vse dosledno naprej po starem tiru. Vladni krogi imajo Koroško za enotno nemško kronovino. Dobro so nam še v spominu besede ministra, ki je našega bivšega poslanca resno vprašal: „Ali je res na Koroškem kaj Slovencev?“ Ni misliti, da bi minister ne vedel, kar vé vsak šolarček, namreč, da je dobra tretjina koroškega prebivalstva slovenska; ali on ni hotel nas poznati, kakor nas vladni krogi obče poznati nečejo. Naravno je, da pri takih nazorih tudi imenovanja sodnikov v naše kraje niso za nas in naše razmere ugodna. Tako najdemo pri sodnijah, odmenjenih našemu ljudstvu, uradnike, ki niso zanj, ga ne razumevajo in ono njih ne, in ki torej radi jezikovne svoje nesposobnosti nikakor ne sodijo na ta mesta. Justična uprava bi morala varovati ugled sodnij tudi s pravilnim na-

meščenjem uradnikov. Z nekakim svetim strahom in velikim zaupanjem stopi prvokrat priprosti človek pred sodnika. A ti čuti ga minejo, če postane priča naravnost smešnih prizorov in če vidi, da se s sodnikom niti natančno sporazumeti ne more. Kakšen utis, če ne smešen, mora napraviti tako-le sodnikovo, na moškega obtoženca stavljeno vprašanje: „Ali si ti ustrelila zajco?“ Takšni sodniki konečno sami sprevidijo, da je njih slovenščina ljudstvu nerazumljiva in da škoduje vrhu tega njihovemu ugledu. Posledica temu je, da pritiskajo na Slovence, da bi se ti posluževali nemščine. Ako se Slovenci temu pritisku udajo, prevzamejo po tem sami ono smešno vlogo, katere se sodniki hočejo znebiti.

Malo jih je koroških Slovencev, da bi imeli nemški jezik v popolni svoji oblasti, pa tudi če ga kdo ima! Vsak jezik ima svoje posebnosti, ki se v drugem jeziku izraziti ne dajo. Prestava ni nikoli to, kar je izvirnik. Izvirni pogovori in pogodbe Slovencev so pa zmirom slovenski. Slovenec torej, ako mora pred sodnijo svojo stvar zastopati v drugem, nego v svojem občevalnem jeziku, je v vedni nevarnosti, da kaj napačnega v svojo škodo pove; ako pa nemščino le tolče, je drugim v posmeh in njega in njegovih besed veljava trpi. Dostikrat pa on rajši molči, ker se na eni strani noče osmešiti, na drugi pa zameriti ne. In to zopet ni dobro, kajti kdor molči, ta priznava, kar se od drugih trdi, in posledica je izguba pravde.

Treba je poslušati naše ljudi, ki zapuščajo sodno dvorano! Znan je nam sodnik, ki svojo nesposobnost, občevati z našim ljudstvom, zakriva s tim, da sam v enomer nemški prav na glas govori, ne meneč se za to, če ga kdo zastopi. Stranke pogosto niti ne vejo, za kaj se gre, in stoprav, ko so jih postavili pred duri, se zavedajo, da mora biti obravnava konec. Kakšen je bil izid, to poizvejo po ovinkih in prošnjah od kakšnega pisarja, ki jim sevé ne jamči za pravilnost svojih razlaganj. Bolj zadovoljno je ljudstvo s sodniki, ki saj slovenski govorijo, čeravno vsako besedo nemški zapisujejo. Slovensko zapisovanje se večidel odločno odklanja. Razlogi so različni. J eden sodnik odkrito priznava, da v toliki meri slovenščine ni zmožen, da bi mogel slovenski zapisnik narekovati; drugi toži, da nima slovenščine zmožnega zapisnikarja; tretji trdi celo, da se slovensko sme zapiso-

vati samo tedaj, če so vse stranke nemščine čisto nevešče itd. Vidi se, da so razlogi ničevni, ker pri dobrem pravosodju obstati ne smejo. Vse pritožbe sevé ne izdajo nič. Ušesa višjih krogov so gluha in ni ga, ki bi jih odprl.

Obžalovati pa je še lastna mlačnost koroških Slovencev, ki poznajo svoje pravice, toda poslužujejo se jih ne. Že večkrat je najvišja sodnija izrekla, da je naš jezik pri sodnijah enakopraven kakor drugi jeziki, vendar to se sliši in — pozabi. Dokler nismo dobili slovenskega odvetnika in notarja v deželo, ki za slovenske stranke slovensko uradujeta, bile so slovenske vloge bele vrane; slovenskih obravnavnih zapisnikov pa sploh bilo ni. O tej priliki moramo omeniti neko prav čudno nazivanje vnetih rodoljubov. Prigodi se, da pridejo kot zastopniki slovenskih društev ali zadrug k sodniji in neizprosno zahtevajo slovenski zapisnik ter sodbo, nekako opravičujoč to svoje postopanje s tim, da ne bi tega zahtevali, če bi bili došli v lastni stvari, a da morajo, ker imajo tu opraviti v zadevi slovenskega društva. Tem gospodom stavimo nasproti nekatere naše kmete, ki pri svoji odločnosti takih izgovorov ne poznajo in tudi v lastnih zadevah slovenščine ne zatajé.

Ker nočemo biti krivični, radovoljno pripoznamo, da je med sodniki nekaj takih, ki poti postavnosti tudi tedaj ne zgrešijo, če se gre za pravice našega materinega jezika. Samo zahtevati mora stranka slovensko uradovanje! Brez zahtevanja pa se ne zapiše uradoma niti jedna slovenska besedica. Iz lastnega nagiba ali si ne upa, ali pa ne sme noben uradnik slovenski zapisovati.

„Mir“ in gostilna.

Naš stari poštenjak „Mir“ v zvezi z lahko-mišljeno deklo „gostilno“, — lep parček to! Tako si bo mislil marsikateri stareji „Mirov“ bralec, če bo bral ta napis. Ali se morda „Mirov“ ne dopade več pri nas kmetih, ali mu morda naše zakajene kočé že preveč smrdijo, ali ga mi morda premalo redimo, da se je začel bližati — gostilnam? Kmet, ki raje hodi v gostilno, kakor pa v svoj hlev, na svojo njivo, se bliža očitnemu poginu.

Toda le počasi! Ne boj se, dragi moj, če zahaja „Mir“ v gostilno; saj ga ne pije, saj nič ne zapravlja. On je tebi v gostilni isti pošteni pri-

PODLISTEK.

Humberški grad.

(Zgodovinska črtica)

Dve uri hodá od Celovca proti južni strani vzdiguje se na votlem skalovju velekrasno po Rožni dolini vladajoč starodavni humberški grad (nemško: Hollenburg). Jako lep razgled razprostira se potovalecu prišedšemu po ljubljanski cesti iz glavnega mesta koroškega. V podnožju drvi mogočna Drava svoje šumeče valove, onstran Drave razteza se Rožni dol, na jugu pa kipijo Karavanke, med njimi Obir, Macina gora, Grlóvec, Žingarica itd. v sinje nebo.

Kdo je sezidal ta grad, kdaj in kateri so bili njega prvi posestniki, se zdaj ne dá več dognati. Nekaj svetlobe v temoto starih časov dohaja nam iz neke listine. V tej beremo, da je humberški grof Sviger, sin Adelinde in Amelrika, in njega stric Stiriberški iz zgolj pobožnega nagiba podaril most, ki pelje pod gradom čez Dravo, menihom eisterzijancem v Vetrinju ali Klostru. Za vzdrževanje mosta določili so isti darovalci gozd Žohúr (še sedaj se tako imenuje neki gozd na Borovskem vrhu) in nekaj kmetskih posestev, da bi ljudstvo lažje obiskovalo božjo službo v Vetrinju. Takrat namreč po vsem spodnjem Rožu ni bilo nobene župnije, izvzemši cerkev sv. Ceneta v Kapli pri Dravi. To listino je koroški vojvoda Brnád (Bernhard), ki je vladal od l. 1202. do l. 1256., potrdil in še nekaterim pričam podpisati dal. Oboje, darilno pismo kakor tudi Brnadovo potrdilo, se bere v latinski jezik prestavljeno v neki drugi listini leta 1552., s

katero vetrinjski menihi zopet most čez Dravo humberškemu grofu Žigi Juriju Dietrichsteinskemu odstopijo. V štirinajstem stoletju prešla je graščina v last ptujskih vitezov; nahaja se l. 1364. Hartnid Ptujski, l. 1410. Bernad Ptujski kot posestnik imenovanega gradu. Zadnji je sklenil l. 1418. z vetrinjskim opatom pogodbo, na katero so se sklicavali pri raznih prepirih. V tej pogodbi si pridruže humberški grof krvno pravico, t. j. da sme samo on obsoditi zločince na smrt; za vsakega zločince pa, ki ga vjamejo v vetrinjskem obkrožju, morajo plačati vetrinjski menihi 72 beličev, ako je na smrt obsojen. Okoli l. 1440. izumrlo je moško pleme Ptujskih grofov. Neža Štubenberška, rojena grofica Ptujka, podedovala je grad, po njeni smrti pa so ga zastavili grofu Wolkensteinu. Ker ni bilo nobenih sorodnikov, prišel je grad v državno last in cesar Maks ga je l. julija l. 1514. prodal svojemu ljubljencu plemiču Žigi Dietrichsteinskemu, katerega je nekaj dnij pozneje povzdignil v baronski stan. Bil je ta jako zaslužen mož; cesar Maks in njegov naslednik Karol V. podelila sta mu celo kopo najvišjih dostojanstev. Bil je n. pr. deželni glavav štajerski, poveljnik graškega gradu, dedni točaj koroški (kot naslednik ostroviških vitezov), srebrni komornik, nazadnje cesarski namestnik po Nižjeavstrijskem. Ker radi svojih mnogih poslov ni mogel sam oskrbovati svojih daleč raztrošenih posestev, postavil je večée oskrbnike; na Humbergu je bil Franc Leininger za oskrbnika. Izkoristil je razne prilikožnosti in pomnožil svoja posestva.

Nadvojvoda Ferdinand potreboval je denarja za boj proti Turkom. Z dovoljenjem sv. Očeta zakazal je, da se mora četrti del posestev proštnij in

samostanov prodati v ta namen. Žiga Dietrichsteinski kupil je l. 1530. od vetrinjskih menihov, katerim je vladal opat Polidor, četrti del njihovega posestva. Od samostana admontskega kupil je proštnijski dvorec v Zagorici (Sagritz na Gorenjem Koroškem) in tako še od drugih samostanov četrtino. Kako je tega velezaslužnega moža čislal cesar Maks, vidimo tudi iz tega, da je zaukazal v svoji oporoki l. 1519., da se mora v kapelici sv. Jurija v Dunajskem Novem mestu moliti za Žigo Dietrichsteinskega, njegovo ženo Barbo in njune prednike vsakokrat, kedar se bo opravljala božja služba za umrlega cesarja Maksa. Umrl je l. 1533. Naslednik mu je bil najstarejši sin Žiga, kateri je dobro gospodaril in posestva zopet pomnožil. Pozidal in olepšal je tudi grad. Mnogo prepira je imel z vetrinjskimi menihi zaradi dravskega mosta, o katerem so se ljudje pogostoma pritoževali, da se preveč zanemarja. S posredovanjem deželne vlade sklenila se je z Vetrinjem l. 1551. nova pogodba, v kateri se je prepustil most zopet humberškemu gospodu. Podedovali so po njem graščino njega sinovi, katerih je zapustil pet.

Most čez Dravo bil je tega časa tako ozek, da so ga mogli rabiti samo popotniki pešci in tovorni konji. Bratje Dietrichsteinski razširili in podaljšali so ga tako, da je odslej bil rabljiv tudi za težko obložene vozove. Da bi pa imeli podjetni graščaki nekaj odškodnine, dovolil jim je nadvojvoda Maksimilijan l. 1595., postaviti muto in pobirati mostnino. Muta na Humbergu je torej 400 let stara. V šestnajstem stoletju razširila se je protestantska (lutrova) vera prav naglo po naših pokrajinah. Najhitreje jo je prevzelo plemstvo. Za-

jatelj kakor pa doma; poštenje pa gotovo, kakor so včasih tam besede gostilničarja, zatrjevanje gosta, pogledi natakacije, kapljice v glazu, klobasa na krožniku. — — —

Torej ne boj se „Mira“ v gostilni! Primi ga tam, ter ga beri. In če ga ni, zahtevaj ga! „Mir“ mora v gostilno! V vsaki gostilni, ki stoji na naši ljubi slovenski zemlji, mora biti „Mir“! To zahtevajmo vsi neizprosno; in ne smemo prej odnehati, predno postane v vsaki gostilni domači prijatelj.

Če si celo stvar malo premislimo, bomo hitro in gotovo uvideli, da je ta misel čisto naravna, da je modra, da je edino prava, ter zasluži, da jo tudi v dejanju krepko in odločno, in če je potreba, tudi brezobzirno izvedemo.

Gostilna! — Časi se spreminjajo. Poglejmo malo, le malo, v preteklost in priznati moramo, da je neki, da strašansko velik razloček med pomenom in vplivom, katerega je imela gostilna v prejšnjem in gostilna v sedanjem času.

Sedaj sploh ne zasluži prav za prav gostilne tega lepega imena. „Gostilna“, to je hiša za ljube goste, hiša, kjer se užitek potrebni ljudje pogostijo; hiša, kamor je šel naš kmet o posebnem času, ko je davek že plačal, doma vse uredil, in šel je tja, da bi se pri kapljici dobrega vinca malo razvedril v važnem pogovoru s sosedi.

Dandanes je pa vse drugače! Gostilna je postala neka nova — velesila! Vpliv, katerega imajo dandanes gostilne, je velikansk. Gostilna je zver, ki neusmiljeno razmesarja človeška trupla; gostilna je zver, ki požira ljudsko premoženje; skoro ni posestva, ki je prišlo na boben, da ne bi imelo začetek in vzrok pogubo za mizo v gostilni. Solze, pretep, kletev, jok, goljufija... vse rodi — gostilna. In, ali se ne vršijo politične gonje v gostilnah, tam je začetek strankarstva, tam začetek liberalnega duha, tam se blati vera, tam se blati tudi naš — mili dom, naš rod. Iz vsega tega lahko sklepa vsak, da so gostilne dandanes neka reč, neka moč, s katero moramo računati. Časopisi in gostilne, — sreča za rod, če so dobre; nesreča pa, če so slabe, nasprotne.

In pri nas — na Koroškem? Časopisi — slabi, nasprotni! Gostilne — le premnogokrat slabe, tuje, nasprotne. Po gostilnah, ki stojijo na naši zemlji, ki se mastijo od našega denarja, morijo naš rod. Gostilne širijo, zraven šole in urada, najbolj nasproten duh med naše vrste. Gostilne redijo nasprotne, slabe liste, in koliko jih je na naši slovenski koroški zemlji, v katerih dobimo naš pošten, slovenski, katoliški „Mir“? Čudno malo jih je! Vzrok temu je seveda v prvi vrsti ta, da so oštirji med našim rodom ali tujci, Nemci, ali pa nemškutarji; največ pa je — mevž.

V drugi vrsti pa smo mi sami krivi, mi ki obiskujemo gostilne. Poglejmo: Vsak učiteljček, ki pride v vas, prisili v gostilni si „svoj“ liberalni list, vsakemu liberalnemu škricu naročijo oštirji liste, katere zahtevajo. Tako vidimo povsod le nam sovražne nemške liste po gostilnah. — Pa kako hudi so naši nasprotniki, če jim oštir ne naroči pravega časnika.

In mi naj bi k vsemu molčali? Zakaj pa mi nočemo biti tako hudi in brezobzirni? Zakaj pa nas ne ubogajo tako uljudno gostilničarji? Pobjesajmo se torej. Postanimo bolj odločni, če vidimo

poredoma so odpadali graščaki od katoliške cerkve in se oklepali nove vere. Tudi cela družina Dietrichsteinska postala je protestantska. Najmlajši zgoraj omenjenih peterih bratov, Jernej (Bartolomäus) po imenu, odkupil je od svojih bratov posestne pravice ter bil jedini gospodar. Gospodaril pa ni dobro. Tudi se je branil vrniti v katoliško cerkev, kakor je zahteval cesar Ferdinand II. Rajši je zapustil ženo svojo in dvanajstero otrok v stari domovini, sam pa se je izselil na Nemško, da reši svoje versko prepričanje. In tako je prišlo, da se je humberška graščina z vsem, kar je spadalo pod njo, prodala. Kupil jo je l. 1633. sorodnik njegov Žiga Ludovik grof Dietrichsteinski od drugega kolena iste plemenite rodbine, katera pa je bila grofovska, dočim je dosedanja bila baronska. Torej 119 let (1514—1633) imeli so humberško graščino baroni Dietrichsteinski, njim sledijo grofi istega plemena. (Dalje prihodnjič.)

Dva bogatina.

Če se bogatega Rotšilda slavi, ki daje od svojih ogromnih dohodkov tisočake za izgoj otrok, zdravljenje bolnikov in preskrbljenje starčkov, — tedaj me tak čin gane in hvalim ga. Vendar vzlic svojemu ganjenju ne morem si kaj, da bi se ne spominjal vsikdar revne kmetske družine, ki je sprejela siroto sorodnico v svojo siromašno hišico. „Ako vzamemo Katrico k sebi,“ je dejala žena, „potem pridemo ob zadnji grošek; še soli si potem za juho ne moremo kupiti.“ — „No, jo bomo pa neslano jedli,“ odgovoril je mož. — Od Rotšilda do tega kmeta — kak velik je še korak!

(Ruski spisal Turgenjev.)

naše svete pravice v nevarnost, v sramoto potisnjene! Vsak rodoljub naj skrbi, da se naš narod tudi tam spoštuje, kjer se je do sedaj najbolj preziral in blatil — v gostilnah!

Pošteni krščanski list pa gotovo tudi prinese svetega blagoslova seboj. In božji blagoslov je zlata vreden!

Kdor torej vsiljuje „Mir“ v hiše, ki stojijo na naši zemlji, živijo od našega denarja, ta izpolnjuje le svojo národno dolžnost; zraven pa naj smatra to tudi za dobro, sveto delo, katero stori naši sv. veri. Pod klop národu in sv. veri sovražne liste! Na mizo krščanske liste. Na vse mize naš „Mir“. Izkoriščajmo si velemoč — gostiln!

Dopisi.

Železna Kapla. (Kdo razširja „Štajerca“.) Giftna kropa „Štajerc“ utihotapil se je tudi kakor pogubna kuga v naše mirne planinske vasi, hoteč navdati ljudstvo z nasprotnim duhom. V vedno večjem številu roma ta nebodigatreba v naše kraje in visoko gori v planinski koči zapaziš tega lisjaka. A zvedelo se je tudi, kdo posebno skrbi za to, da bi se ljudstvo navzelo po tem časniku drugega duha. To je Adolf Pribil, trgovec v Železni Kapli. On dobiva ta list v večjem številu in ga prodaja po 5 novcev ljudem vzpodbujajoč jih, da naj pridno čitajo ta list. Vpraša se, ali ima imenovani trgovec pravico, prodajati ta list in ga razširjati med ljudstvo? Omenjeni trgovec nastanil se je pred nekaj leti v tukajšnjem trgu. Zahajali so k njemu Slovenci iz trga in okolice kupovat blago. Vprašamo torej, ali je to hvaležnost, da hoče sedaj s tem časnikom škodovati našemu ljudstvu v národnem, posebno pa v verskem oziru? Naj nam ostane torej v spominu geslo: „Svoji k svojim!“

Št. Vid v podjunski dolini. (Šola.) Krajni šolski svet šent-primoške šole je stavil do okrajnega šolskega sveta v Velikovu prošnjo, da bi se tudi na tej šoli, kakor drugod, zavoljo paše šola še le po vseh Svetih začela, na kar je prišel od okrajnega šolskega sveta dné 23. avgusta 1901, št. 1445, sledeči odlok: „C. kr. okrajni šolski svet v Velikovu je na tamošnjo prošnjo od 15. avg. t. l., št. 45., odločil, da se ima šolsko leto vsakokrat 3. novembra začeti in s 15. septembrom skleniti. Ker pa pade letos 3. november na nedeljo, se ima šolsko leto 1901/1902 s 4. novembrom 1901 pričeti.“ — To se šolarjem in njihovim starišem naznani, da se bodo vedeli ravnati.

Lovanko. (Razno.) Že nekaj let je, kar so se zaredili tudi v Lovankah liberalci. A kar je o liberalcih sploh znano, pokažejo tudi naši „fortšritlarji“ svojo omiko v prav čudni luči. Če jim le kriv prst pokažeš, že te gredó tožit, akoravno cela zadeva dostikrat ni vredna, da bi se o njej govorilo. In ako tudi posadijo katerega, tako jim to gotovo ne prinese nobene časti. — Le nasprotno! Ko so hoteli vaški fantje dné 4. julija na čast slovanskima apostoloma, sv. Cirilu in Metodu, streljati, so jim seveda nemškutarji stavili raznovrstne zapreke. A vkljub vsemu nasprotovanju in slabemu vremenu so se na hribu blizu vasi zbrali slovenski fantje, in krepko se je razlegal glas topičev daleč po okolici. Pogumni lovanški Slovenci so pokazali, da se liberalcev in vseh lovanških „posili-Nemcev“ ne bojijo, ampak da so ponosni na svojo mater Slavo. Le tako naprej! — Tu čitamo tudi prav marljivo časopise, seveda samo take, o katerih smo prepričani, da se ravnajo po našem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ na primer našega starega znanca „Mir“, mnogi tudi „Domoljub“; pa tudi mladi „Naš Dom“ se krepko razširja. Ptujsko kresalo, ali po domače „Štajerc“, ta nepridiprav, se čita seveda pri liberalcih. A vi Slovenci, če vam pride „Štajerc“ tudi zastoj v roke, kakor se godi pri nas sploh, ne dajte mu prostora v vaši hiši; še pogledjte ga ne! Torej Slovenci, ne pustimo se zmotiti od liberalcev ter ne dajmo se jim vloviti v mreže, ki jih nam nastavlajo. — Zita smo dobili dosti. Hvala Bogu! Tudi otave smo precej napravili. Vreme je bilo za sušenje še dosti ugodno. Ajde so bile že malo v nevarnosti zaradi suše, a še o pravem času nam je Bog poslal dežja, ki je pokrepčal žitna polja. Če ne bo slane, bomo že še imeli žgance. Sadja ne bo. Sklep šolskega leta na ljudski šoli v Dobrlivasi je bil v soboto dné 31. avgusta s Te Deum. Nazadnje se je pela cesarska pesem — nemško!

Globasnica. (V znamenju — krvi.) Kar smo vedeli že prej, kar je naš občinski odbor podarjal na merodajnem mestu, to se je jako žalostno uresničilo minulo nedeljo. Ustanovili so znani izzivalci svoj „nemški fajerber“, a menda le v to, da mine mir v občini. Minulo nedeljo dné 15. t. m. so blagoslavljali svojo brizgalnico. Nasprotni bramboveci-hajlovci so drzno izzivali in napadali naše može; dasi so se jih ti izogibali, rabili so nasprotniki tudi kamenje in tekla je kri! Slovensk posestnik iz Štebna je zelo hudo ranjen.

Tako daleč smo torej prišli! (Ranjeni je med tem časom umrl.) Obširno poročilo sledi prihodnjič.

Grebinski kloster. (Razno.) Na tukajšnjem pokopališču so postavili grobni spominski kamen č. g. župniku Franc Kormanu. Spominek je izdelal iz mramorja g. J. Božič v Volšberku; železno ograjo pa g. Eichberger v Velikovu. Spominski kamen je prav okusno kamnoseško delo, in ograja kaže delo sposobnega ključarskega mojstra. Tik drug drugemu počivata njegova prednika, č. g. župnika Karpf in Simonič. Na slovensko popisanih spomenikih se lahko vidi, da pozlačene črke dalje vstrajajo, kakor pa črne. Večna luč naj jim sveti! — Pretečeni teden so dva otroka, ki sta na škrlatici zbolela in umrla, iz ene hiše v hribih na našem pokopališču pokopali. V naši okolici otroci, hvala Bogu, na tej boleznii več ne boleajo; torej se je bolezen na hribe preselila. — Kakor se govori, so našli pri Djekšah žensko, kateri je bila glava odtrgana in docela izjedena, tako da je nikdo ni mogel spoznati in nobenega v okolici ne pogrešajo. Ne vé se, od kod da je in ali se je pri nabiranju kamóičevja (grantnov) ponesrečila, ali pa je zločin. Pokopali so jo na Djekšah.

Iz planin. (Nemška nestrpnost in neolikanost.) Po daljšem času prišel sem zopet enkrat v prijazno planinsko vas S. Obiskal sem svoje znance in se zglašil tudi pri prijaznem gostoljubnem gostilničarju, ki vsakemu postreže, kakor le najbolj more. Vsled tega tja tudi mnogo hribolazcev zahaja, da se okreščajo pri dobri kapljici, predno gredó na visoke planine. Na mizi, h kateri sem se vsedel, ležala je knjiga „Fremdenbuch“. Spomnivši se, da sem se enkrat tudi jaz tukaj zapisal, odprem knjigo, radoveden, kdo vse je od tistih časov obiskal ta kraj. Listam in listam in najdem tudi mesto, kjer sem se zapisal. Zapisal pa sem tedaj to le: „Med gorami je prav veselo živeti in človek se čuti skoraj brez skrbi. Zatorej: Na goro, na goro, na strme vrhe, Tja kliče in miče in vabi srce. Dné 7./VI. 97. N. N.“ Ali kako je to sedaj izgledalo. Vse to, kar sem napisal, je bilo navskriž s svinčnikom prečrtano, zraven pa zapisano: „Fexerei“. Ta beseda je zopet prečrtana in zraven zapisano: „Osel“. Zraven mojega imena je še posebej zapisano: „Fex“. Na robu pa so zabeležene vleučene besede: „Von einem Gymnasiasten könnten man auch deutsche Sprache verlangen.“ (Od gimnazijca se bi tudi lahko nemški jezik zahteval.) In pod vsemi temi lepimi dokazi nemške olikanosti stoji: Vidi. Dr. Pettak.“ Po imenu sodeč, je ta Peták slovanskega pokolenja. Je pač žalostna istina, da je poturica gorja od Turka samega. Škoda daljnih besedij, sodbo o tem prepustim častitim čitateljem, samo to povem, da sem se zopet slovenski zapisal v knjigo, ne zaradi tega, da imajo Nemci zopet priliko, pokazati svojo omiko, ampak zaradi tega, ker sem Slovenec in ker ljubim ter spoštujem svoj jezik, kojega me je moja pošena slovenska mati učila.

Rožek. (Ljudsko štetje.) Morebiti bo naše bralce in domačine zanimalo, vedeti koliko je v vsaki vasi ljudij, hiš in najemnikov.

Na Gori je	13 hiš,	12 najemnikov in	58 ljudij.
v Puhmi	18	20	91
v Dolinčah	10	9	48
v Dulah	9	13	53
v Brojah	6	6	24
v Bregu	17	23	92
v Goričah zg.	6	5	24
v Goričah sp.	6	7	29
v Reki	8	—	52
na Mali gori	7	9	39
v Šmartnu	33	54	209
v Šmihelu	36	48	202
v Brezjah	17	20	90
v Ravneh	13	14	62
v Rožeku	4	11	36

Vkup 103 hiš, 251 najemnikov in 1109 ljudij. Tako je razmerje v rožeški fari po novem štetju.

Beljak. (Raznoterosti.) Malokdo menda vé, da se nahajajo kake četrt ure iz Beljaka ob kranjski državni železnici jako imenitne toplice; voda ima povprečno 20 do 23 stopinj toplote, vreje izpod Dobrača, in ima posebno zdravilno moč proti skrnini in debelosti. Sedanji njih posestnik, stotnik Töpner, uredil je z velikimi stroški vse jako lepo in prijetno za tuje goste, kojih prihaja sem vsako leto več. Kopa se lahko na prostem in v nalašč zato napravljenih sobah. V teku 10. let sezidali so tukaj velik modern hotel, lično kapelico, kakor tudi več gostiln in restavracij. Zavoljo slabega vremena so tujci še le meseca junija začeli prihajati. Sedaj je v beljaški okolici skupaj čez 1000 letoviščarjev. Neka posebnost tukajšnjega kopališča je, da ne sprejme nobenega žida, tudi tistega zopernega hajlanja se tukaj ne sliši, kakor v mestu. Vsako nedeljo in praznik igra v kopališču vojaška godba tukajšnjega 9. lovskega bataljona, med tem ko v Beljaku samem celo leto že ni več vojaške godbe, ker se vedno ščuva proti vojaštvu. — Vsak

tujec pa si v Beljaku gotovo najprej ogleda krasno, starodavno mestno župno cerkev. Cerkev stoji sredi mesta na vzvišenem prostoru, je jako velika, večji kakor celovška mestna župna cerkev; zidana je v čistem, gotičnem slogu in ima zunaj in znotraj okoli in okoli vse polno starih plemenitaških grbov in spominskih plošč v stene vzdanih, in označenih z latinskimi in nemški napisji z jako zanimivo vsebino. Prihodnjič enkrat bom o teh spominskih ploščah nekoliko več poročal. Zanimivo je, da cerkev nima stolpa, kajti ta stoji ob strani cerkve. Stolp, ki je višji kot celovski, stoji ob strani in je s cerkvi zvezan s pokritim vhomom. Stolp tudi ni last cerkve, temveč mestne občine.

Lipaljavas. (Atila in drugo.) Mogočni kralj Atila z imenom „šiba božja“ je sredi petega stoletja pustošil naše kraje. Naposled ga je tudi kakor vsakega drugega pahnila bela žena z njegove visokosti. Bere se, da so ga položili v zlato rakvo in pokopali v veliko slavnostjo; pogrebece pa so vse pomorili, da bi ne bilo nobene žive priče za kraj, kjer leži v zlati rakvi slavni vojskovodja. Ogri sicer pravijo, da je na Ogorskem ob reci Tisi. Po našem ustnem izročilu pa je njegova gomila blizu naše vasi. Lastnik tega gomila hoče sedaj kopati. Naj bi mu bila sreča mila, da bi našel zlato rakvo; nakovalo bi se iz nje toliko zlatov, da bi bilo pomagano vsem ubožnim prebivalcem divne kanalske doline. — Mrzel veter je potegnil in razgnal iz bližnje Lužnice vse žveplarje, le eden sam je ostal. Večina jih je odšla proti jugu, menda na ptičji lov. Proti jugozapadu naše vasi je visoka zelena planina, od l. 1866. laška lastnina. Nečloveške prizore moreš sedaj gledati tam. Našel boš cele kupe ubogih ptičic, ki jih je v zanke vjel gladni Lah ter jim je neusmiljeno zavil vratove. Ti ljudje imajo lisičje želodce, ki vse pohrustajo, samo perje in volno dajo od sebe. Oj ptičice, nedolžne pevčice, kakó lepó ste žvrgolele, kaj pa ste zakrivile, da takšen konec ste vzele! Kdaj bo te surovosti enkrat konec? Ali je morda to ista hvalisana „avita cultura“? — „frico kuikuk“!

Novičar.

Na Koroškem.

Duhovske zadeve. V kn. šk. duhovnem semenišču se vršé sledeče spremembe: Č. o. Kašpar Sanktjohanser postane špiritual; č. o. Viljem Weth podvodja, č. o. Franc Borter profesor dogmatike; č. o. Ferd. Schütt minister in stolni pridigar; č. o. Peter Gugglberger profesor pastoral; č. o. Emil Volbert je prestavljen v Trst, č. o. Avg. Vidmer v Linc.

Osebnosti. Dosedanji ravnatelj gimnazije v Št. Pavlu, č. o. Eberhard Katz, je odstopil; na njegovo mesto je imenovan č. o. Emilijan Hribernik.

Drobiž. Deževno vreme je trajalo ves minul teden in v enomer je lilo kakor iz škafa. Vsled tega je škoda na polju pri žitu in otavi zelo velika. Tudi vinogradi so zelo trpeli; na več krajih so nastale povodnji. — Dne 17. t. m. je mil. g. knezoškof slovesno blagoslovil novo šolsko poslopje č. ss. Uršulink v Celovcu. Kakor znano, imajo Uršulinke tudi pripravnico za učiteljice, ki prav dobro prospera.

Po slovenskih deželah.

Deželnozborna volitev na Kranjskem. Dne 12. septembra so volile kmetske občine. V 15 okrajih je s sijajnimi večinami zmagala katoliško-narodna stranka, v enem liberalna. Razmerje veljavnih glasov je bilo: Okraj Kranj-Skofjaloka: Detela 2569, dr. Brejc 2352, nasprotni Lazarini 213. — Okraj Radovljica: Pogačnik 1230, nasprotni Čop 277. — Okraj Kamnik: Mejač 2037, nasprotni Stare 232, Zarnik 42. — Ljubljanska okolica: dr. Šusteršič 2591, Povše 2766, nasprotni Jelovšek 193. — Okraj Postojna, Logatec, Senožeče-Lož-Bistrica-Cirknica: dr. Krek 1956, Drobnič 1953, nasprotni Arko 1668, Ambrožič 1658. — Okraj Vipava-Idrija: Habe 785, nasprotni Božič 892. — Okraj Novomesto-Kostanjevica-Krško: Dular 2408, nasprotni Globočnik 1062, Lapajne 35. — Okraj Trebnje-Višnja gora-Žužemperg-Mokronog-Litija-Radeče: Košak 4661, Žitnik 4048, dr. Schweitzer 3974, nasprotni Bukovec 1029, Zupančič 1015, Vehovec 96, Brce 69. — Okraj Ribnica-Kočevje: Pakiž 2489, Jaklič 1553, nasprotni Višnikar 1189, Rus 23. — Črnomelj-Metlika: Pfeifer 1165, nasprotni Šetina 414. — Vkup je bilo oddanih 26.714 glasov, in sicer za katoliško-narodno kandidate okroglo 20.100, za liberalne 5600. Pri lanski državnozborni volitvi je bilo oddanih v kmečki skupini za katoliško-narodno stranko 18.949 glasov, za liberalno 7700.

Most čez Dravo pri Vuhredu bo kmalu dogotovljen. Dne 2. t. m. so zabili zadnje stebre. Marenberg bode imel potem ugodno zvezo z Vuhre-

dom in promet, ki se je prej pomikal na Vuzenico, se bode sedaj obrnil skozi Marenberg na Vuhred.

Križem sveta.

Tržaški škof monsignor Andrej Šterk †. V Trstu je dne 17. t. m. umrl tamošnji škof, monsignor Andrej Šterk, po dolgem in težkem bolehanju. Dosegel je 74 let in bil je mož plemenitega značaja, mož stare slovenske korenine in jako usmiljenega srca za ubogo istrsko ljudstvo. Kot škof tržaško-koperske škofije je moral nositi pretežko breme. Svetila mu večna luč!

Svečano proslava 400letnice umetnega hrvatskega pesništva v zvezi s slavnostjo nje osnovelega Splječanina Marka Marulića praznovalo bode v Zagrebu meseca novembra t. l. društvo hrvatskih književnikov v sporazumu z jugoslovansko akademijo, Matico hrvatsko, društvom sv. Jeronima in hrvatskim pedagoškim književnim zborom. Središnji odbor vabi na to slavje že sedaj vsa društva, in sploh narod hrvatski in slovenski, z željo, da bi bila pri tej redki slavnosti udeležba mnogobrojna.

To in ono. Predsednik severo-ameriške republike, Mac Kinley, kojega je zadela dne 6. t. m. krogla drznega morilca, je umrl dne 14. sept. — Poveljnik angleške vojne v južni Afriki, lord Kitchener, je bil bahato proglasil, da mora do dne 19. sept. biti vojni z Buri konec. A mož se je pošteno opekel. Določeni dan je prišel, a vojske le še ni konec. Ravno narobe: bojna sreča je Burrom zopet mila in stanje Angležev po poročilu listov prav obupno. — Ruski car Nikolaj se je minuli teden sešel z nemškim cesarjem Viljemom. Sešla sta se vladarja na ladijah pred mestom Danzigom. Na nemška tla ruski car ni stopil. Od tod se je podal na Francosko.

Družba sv. Mohorja.

Naša družba šteje letos **76.110 udov**, to je 2486 udov manj, kakor lani. Udje se razdelé po posameznih škofijah tako-le:

	8.599 t. j.	11 manj kakor lani.
1. Goriška nadškofija	8.599	160
2. Krška škofija	6.208	2.025
3. Lavantinska škofija	23.771	519
4. Ljubljanska škofija	29.587	25 več
5. Tržaško-koperska škof.	4.041	34
6. Sekovska škofija	598	7
7. Somboteljska škofija	351	66 manj
8. Zagrebška nadškofija	479	7
9. Senjska škofija	206	6 več
10. Poreška škofija	136	3
11. Dajakovska škofija	65	11 manj
12. Bosniška škofija	226	9
13. Videmska nadškofija	185	15 več
14. Razni kraji	541	908
15. Amerikanci	908	128
16. Iz Afrike in Azije	209	

Z razpošiljanjem letošnjih družbenih knjig smo začeli dne 18. septembra in prizadevali se bodemo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bodemo zaboje s knjigami po tej le vrsti: Amerika in Afrika, lavantinska, krška, ljubljanska, tržaška in goriška škofija ter razni kraji.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo „aviso“, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. Pošne stroške morajo čast. poverjenikom povrniti posamezni udje.

One gg. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbeni tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prostora, katerega nam itak primanjkuje na vse strani.

Razposlalo se bode udom vkup 456.660 knjig. — Romajte torej knjige v toli častnem številu po vsem Slovenskem. Budite rojake, poučujte jih, zabavajte in razveseljajte jih ter vnučajte v srcih njihovih ljubezen do Boga in domovine!

V Celovcu, dne 18. septembra 1901.

Odbor.

Gospodarske stvari.

Jesensko oranje. [Konec.] 6. Naše rastline: lan, proso, konoplje, krompir in repa hočejo dobro, rahlo zemljo; v trdi ilovici ne morejo dobro obraditi, in če jim to trdo ilovnato zemljo samo spomladi preorjemo, ni še postala tako rahla, kakor zahtevajo rastline. Vsak tudi vé, da zemlja postane tem rahlejša, čim večkrat je preorana, še bolje pa pospešuje jesensko oranje rahlost zemlje, ker je mrz pozimi dobro razdrobi.

7. Veliko črvov in mrčesov je v strnišču, ki so v neizorani zemlji proti mrazu pozimi prav dobro zavarovani; ako pa njivo jeseni preorjemo, jim razrušimo njih gnezda, mrz jih hitro zasači in po-

polnoma uniči. Ta se bode mnogim zdela bosa, ker ne vedó, da ima vsaka naša rastlina po več ali manj mrčesov, ki v strnišču ali pa blizu korenin v površju zemlje prezimijo in katere le mrz in zimska mokrota lahko uničita.

8. Ob lepih jesenskih dnevih imamo zadosti časa, da njivo po dvakrat ali tudi trikrat preorjemo, kakor kaka rastlina zahteva, in s tem oranjem si spomladansko obdelovanje veliko skrajšamo. Mislimo si našega Gorenjca, kako mora spomladi kepe za lan razbijati. Ko bi jeseni njivo globoko preoral, bi spomladi pri zadnjem in predzadnjem oranju ne imel nobene kepe, ne bilo bi mu treba za razbijanje kep nobenega kracarja potrošiti, lahko bi druga poljska opravila opravljal in se ne mudil z neumnim razbijanjem kep.

9. Spomladi je prav težavno težke ilovnate njive posebno ob deževju dobro zrahljati. Dostikrat se spomladanska setev zakasni samo zaradi mokrote. Ko bi pa vse take njive, katere spomladi posejemo, jeseni preorali, bi se spomladi hitreje osušile in lahko bi jih prej obdelovali in obsejali. Z jesenskim oranjem dosežemo tudi to, da spomladi vsa jara žita in druge rastline posejemo o pravem času. Kasna spomladanska setev dostikrat zakrivi slabo žetev.

10. Ovsu nam na peščenih tleh ni treba narediti prerahle njive, vendar mu pa jesensko oranje več koristi kakor spomladansko. Spomladi posejemo oves po že izorani njivi in ga samo z brano podvlečemo. Iz tega je razvidno, da smo si spomladi oranje prihranili in da nam dosti časa ostaja za druga opravila.

Tukaj smo naveli mnogo razlogov za jesensko oranje. Da bi le naši bralci tako ravnali in bolj zanikarnim svojim sosedom, kateri „Kmetovalca“ ne beró, o koristi jesenskega oranja kaj razjasnili.

Slovenski kmet pusti, kedar svoje pridelke: ajdo, repo, krompir in korenje s polja spravi, njivo vso zimo v plevelu ležati; še le spomladi jo za kake 4 palce prav slabo preorje in potem precej poseje. Na tako slabo izorani in prerahljani njivi ne more nič obroditi. Turšica, lan, krompir, detelja, korenje itd. hočejo že jeseni preorano njivo imeti, posebno če je zemlja ilovitna, katero je včasih treba dvakrat orati. Z jesenskim oranjem si bode vsak kmetovalec toliko več prikmetoval, da s tem lahko davke poplača. Jesensko oranje izda toliko, kolikor pol gnojenja; od njega je odvisna prihodnja letina. Naj si vsak nevernež samo po eno njivo preorje jeseni in se sam prepriča, koliko ji bo koristilo; drugo leto mu ne bode treba več svetovati.

„Kmet.“

Tržne cene.

V Celovcu, dne 12. septembra 1901.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica	10	20	12	75	— konj
rž	9	22	11	52	— pitani vol
ječmen	—	—	—	—	22 vprežnih volov
oves	5	18	6	47	— junecov
ajda	7	—	8	75	— 51 krav
turšica	—	—	—	—	3 telice
pšeno	14	—	17	50	— pitanih svinj
proso	—	—	—	—	— prascev
krompir	1	70	2	76	
fižol, rudeč	11	57	14	46	

Pitani voli so po — K do — K, vprežni voli po 590 K do — K, krave po 160 K do 227 K.

Sladko seno je meterski cent po 5 K — v do 5 K 40 v, kisló seno po 3 K 20 v do 4 K 95 v, slama po 3 K 40 v do 4 K 40 v.

Promet je bil jako slab.

Velikovec, dne 11. septembra. Prignali so: 162 volov, 71 krav, 5 telet, 5 telic. Cena za pitano živino 60 do 64 kron, za vprežno živino 54 do 58 kron za meterski cent žive vage. 68 ovac, 8 koz. Promet je bil srednje dober.

Vabilo

k

ustanovnemu shodu

I. kor. tamburaškega društva „Bisernica“ v Celovcu, ki se vrši v četrtek dne 3. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Velikem Kleku“ (Grossglockner“), Lidmanský-jeve ulice št. 2.

Sklicatelj.

Listnica uredništva.

Gosp. Jos. Krasnik v Svetni vasi: Potrjujemo prejem po poštni nakaznici poslani nam 7 kron, s katerim zneskom je sedaj poravnana zaostala naročnina za lansko in tekoče leto. Veseli nas pa tudi Vaša zahvala in priznanje, da Vam je bil naš odgovor v 36. številki „Mira“ od koristi. Ako Vam dela to kak poseben „špas“, je tudi nam prav; prosimo pa, da je sedaj teh neumnostij enkrat konec, sicer bomo poskrbeli, da se Vaše nedostojne šale primerno ocenijo tudi še na kakem drugem mestu.

Loterijske številke od 31. avgusta 1901.

Gradec	58	53	5	69	43
Dunaj	62	9	78	16	12

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v 'Národní šoli'

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je trirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Naznanilo.

Odbor Št. Jakobske posojilnice naznanja, da na kvaterno nedeljo, ko bode občni zbor po že objavljenem vspredu, **ne bode uradnega dneva**; uradovani bodemo še le v pondeljek. Pred občnim zborom, ob 1/2. uri, bode blagoslovljenje novo popravljenega „Národnega doma“, po občnem zboru pa priredi podružnica sv. Cirila in Metoda za Rožek in okolico svoje zborovanje, na katerega dnevnem redu je tudi vesela igra: „Zamujeni vlak“. K obilnej udeležbi vabi

odbor.

P. št. A. 245/1

6

Naznanilo.

Na predlog dedičev po dné 26. julija v Guštanju umrlem posestniku Luka Schmutzer-ju se bode vršila

prostovoljna dražba

A) v zapuščino spadajočih posestev:

I. Rebernikova kmetija, vložna številka 1, davčna občina Naveršnikov Vrh, izvzet je travnik v davčni občini Podkraj, parcela št. 299 v obsegu 2 ha, 92 arov in 34 m², v cenjeni vrednosti 17.232 K 53 v.

II. Jankova kmetija, vl. št. 5, d. ob. Berdinje, v cenjeni vrednosti 12.858 K 88 v.

III. Lečnikova kmetija, vl. št. 14, d. ob. Guštanj, cenjena vrednost 11.463 K 53 v.

IV. Od Šmavcerjevega posestva, vl. št. 15, d. ob. Guštanj, samo v davčni občini Naveršnikov Vrh ležeče parcele

št. 52, njiva, — ha	2 ara, 23 m ²
" 53, " — " 63 arov	37 "
" 54, " — " 6 "	40 "
" 57, pašnik — " 6 "	26 "
in " 109, gozd 2 "	5 " 15 "

vkup: 2 ha, 83 arov, 41 m²

ali: 4 orali 1480 kvad. sežnje v cenjeni vrednosti 1434 K 27 v.

V. Šmavcerjev mlin in kovačnica v Javorniku (Gamsenek), vl. št. 13, d. ob. Javornik, v cenjeni vrednosti 6014 kron.

VI. Nagelšmidova bajta v Javorniku, vl. št. 14, d. ob. Javornik, v cenjeni vrednosti 3547 K 94 v.

VII. Šmavcerjeva žaga, vl. št. 56, d. ob. Tolsti vrh, v cenjeni vrednosti 1372 K 30 v.

VIII. K Rebernikovi kmetiji, vl. št. 1, d. ob. Naveršnikov Vrh, spadajoči travnik v davčni občini Podkraj, parcela št. 299 v obsegu 2 ha, 92 arov, 34 m² v cenjeni vrednosti 2338 K 72 v.

B. na 2202 K cenjenih prituklin, namreč živine, krme in gospodarskega orodja.

Dražba se bo vršila na Lečnikovem posestvu v Guštanju dné 2., eventualno tudi 3. oktobra 1901 ob 9. uri popoldnem.

Posestva se bodo izklicala posamezno za cenjeni znesek in se oddajala le za ta ali višji znesek največ ponujajočemu.

Vsak kupec mora položiti vadij 10%, in če se mu posestvo odda, mora takoj plačati polovico kupne cene; v to ceno pa se vračunijo vknjiženi dolgovi; drugo polovico je plačati v dveh mesecih po omenjenem dnevu.

Onim, ki imajo vknjižen kak dolg, so pridržane vse pravice brez ozira na kupne cene. Znesek za pritukline treba je takoj plačati.

To se naznanja z dostavkom, da so cenitveni zapisnik, izvleček iz zemljiške knjige in dražbeni pogoji na vpogled pri tukajšnjem sodišču, izba št. 2.

Pojasnila daje tudi c. k. notar v Pliberku, kateremu je dražba poverjena.

C. k. okrajno sodišče v Pliberku, odd. V.
dné 24. avgusta 1901.

Detiček l. r.

Najnovejše in praktične

domače mline,

zelo trajne, ki se dajo lahko goniti z vsako silo in ki zmeljejo trikrat več, nego navadni mlinci s kamni ali z valjarji, kakor tudi vse stroje za kmetijstvo, posebno za sedanji čas, kakor: gepeljno, mlatilnice, škoporeznice itd., prodaja po najnižji ceni ter jamči za dobro blago in lahki tir **Josip Božič** p. d. **Telian**, posestnik v Vancavasi. Pošta Grabštanj (Grafenstein) na Koroškem.

Kmetija

v Št. Petru pri Velikovcu, ki ima 45 oralov zemljišča, se prodá iz proste roke. Več pové posestnik Gabrijel Hudelist v Št. Petru pri Velikovcu, pošta Ruda na Koroškem.

Mizarskega učenca

sprejme takoj **Luka Zufer**, mizarski mojster v Celovcu, Vetrinjske ulice hiš. št. 8.

Lepa kmetija

v Gorenjem Zamanju pri Št. Kocijanu, pošta Sinčavas, se dá s 1. januarjem 1902 na 5 let v najem, ali pa se tudi prodá. Hiša je trpežno zidana in v najboljšem stanju; poleg ima polje in travnike ter pravico za izvrševanje gostilniške obrti in za prodajo tobaka. Natanjčnejša pojasnila daje Marija Rusch, pri gosp. F. Mussi-ju v Porečah ob vrbskem jezeru.

☛ Za naročevanje cerkvenih čipk pripoznana je najboljša tvrdka **Teodor Günther** v Bohdalu (Gottesgab) na Češkem.

Na 10 let se dá v najem, oziroma se tudi prodá

Mallejeva kmetija

v Gornjih Vogličah pri Gozdanjah.

Radi obilne krme in sadja se ista večjemu živino in sadjereju toplo priporoča. Pri hiši se nabaja tudi domači mlin in kovačnica; v kuhinjo in hlev je napeljana voda. Vsa poslopja so popolnoma v dobrem stanju. Vsega zemljišča je blizu 69 oralov. Cena po dogovoru. Več pové posestnik

Janez Vospernik

v Gornjem Jezercu, pošta Vrba ob vrbskem jezeru.

☛ Tovarna za kmetijske stroje. ☛

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

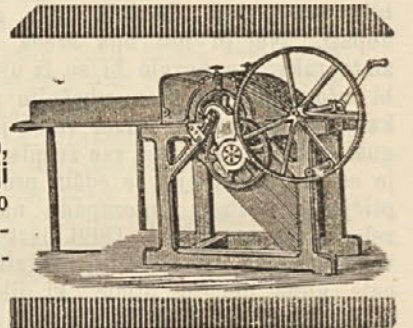
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Vsaka gospodinja
in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvirnih zavitkih).